

З Новим роком, з Різдва Христовим!

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

О Т Ч И Й

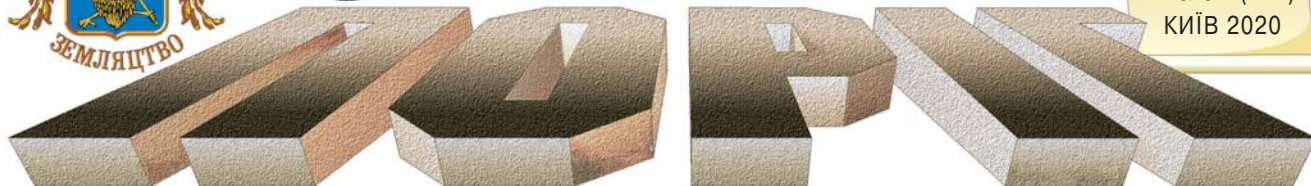
ЧАСОПИС

РІК ЗАСНУВАННЯ
2002

СІЧЕНЬ

Число 1 (217)

КИЇВ 2020

Видання ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"

Ділимося теплом сердець

От і завершився ще один рік. Був він діловим і тривожним, рясним на події великі й малопомітні. Видався щедрим на урожай для хлібодарів і рясним на випробування. А для земляків став благодатним полем, яке засіяли добрими ділами.

На сході України продовжують гриміти вибухи мін і гранат, а відлунням боїв котяться по всіх усюдах невітніні плачі матерів і дітей, множаться скорбні меморіали пам'яті загиблих героїв-оборонців. І залишається рік 2019-й роком невинуватих надій мільйонів простих людей...

Та, незважаючи на всілякі глобальні випробування, наше земляцтво знову показало себе здатним на високий патріотизм, на добрі справи. Столичні чернігівці теплом сердець зігрівали і зранених оборонців у шпиталях, і їхніх батьків чи дітей. З радістю приймали у свої лави молодіжне поповнення, що дає гарантію на майбутнє. Не забували про безридних сиріт як похилого віку, так і покинутих напризволяще дітей, змушених зростати і набиратися сили у сиротинцях області. Чим могли, допомагали в роботі школам, музеям, книгозбірням, майже позбавленим державної підтримки. Саме в цьому проявилася найвища людська доблесть: маєш сам – поділися з ближнім. Зрештою, в ці складні часи виявилася живую споконвічну прихильність українського народу до колективного толокування, потерпіло поразку прикре правило українця жити за принципом "моя хата скраю". Ми, нарешті, все більше розуміємо, що в такому випадку першою сплять вороги саме твою "крайню" хату. Віряться, що це розуміють і лідери держави. Нам же немає потреби ще раз згадувати всі яскраві події земляцького життя, котрі вписалися в історію нашого народу. Про них йшлося на звітно-виборних зборах відділень і об'єднань, на конференції, яка підсумувала всю нашу роботу.

А загальне зібрання – то ще одна можливість радісного спілкування, обміну думками, споминів про дні далекі й недавні, накреслення планів на майбутнє.

Тож збираймося разом, зігріймося родинним теплом і понесімо його в серці через днини нового року. Хай він буде мирним і радісним для всіх!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"
Фото Миколи ЗАСУЛЬСЬКОГО

ЗЕМЛЯКИ

*Сонце сходить з Десни чи із Сейму,
чи з струмка, що перейдеш убрід.
Як святиню, я край свій приємлю,
неповторний і сонячний рід.*

*Скільки б нас не топтала недоля,
ми встаєм, наче жито з ріллі,
бо єднають нас правда і воля,
і любов до своєї землі.*

*Розквітай же, наш Сіверський краю,
зігривай наші душі теплом!*

*Все минає на світі, минає,
не минає лиш сум за селом
і стежина дитинства, й могили,
і поля, де шумлять колоски.*

*Де б ми всі не жили, не ходили,
ми в ділах і чуттях земляки!*

Леонід ГОРЛАЧ

При єднанні й мале росте, при розбраті й найбільше розпадається.
Гай Саллюстій КРІСП

У СІЧНІ СВЯТКУЮТЬ СВІЙ ЮВІЛЕЙ.

БОРОДА Андрій Андронович – 90-ліття. Народився 30 січня 1930 року в с. Подище Прилуцького р-ну.

КАЧУРА Олександр Степанович – 85-ліття. Народився 1 січня 1935 року в м. Семенівка Семенівського р-ну. Кандидат технічних наук, професор. Завідувач відділу приладобудування АНУ. Герой України, Лауреат Державної премії України. Нагороджений орденами: Трудового Червоного Прапора, "Знак Пошани", "За трудові досягнення" та іншими відзнаками. Заслужений машинобудівник України.

ТКАЛІЧ Олександр Антонович – 85-ліття. Народився 20 січня 1935 року в с. Рівчак-Степанівка Носівського р-ну. Працював начальником військової торгівлі Київського гарнізону. Заслужений працівник торгівлі України. Ліквідатор I категорії аварії на ЧАЕС.

ОЛІЙНИК Олександр Григорович – 80-ліття. Народився 1 січня 1940 року у Варві. Працював у різних газетах, на обласному радіо. Був членом редколегії газети "Отчий поріг". Автор багатьох книг поезій.

БУКАТИЙ Микола Михайлович – 80-ліття. Народився 2 січня 1940 року в с. Гусавка Менського р-ну. Працював на посадах економіста, техника, інженера, фотоко-респондента. Автор багатьох статей в "Отчому порозі", краєзнавчих та інших досліджень.

ТРЕТЯК Валентина Степанівна – 80-ліття. Народилася 17 січня 1940 року в с. Стодоли Куликівського р-ну. Працювала завідувачем неврологічного відділення лікарні № 4 Залізничного району м. Києва. Лікар-невропатолог вищої категорії. Ветеран праці.

КОБКО Григорій Лукич – 80-ліття. Народився 19 січня 1940 року в с. Макіївка Носівського р-ну.

ГОРБ Ганна Степанівна – 75-річчя. Народилася 1 січня 1945 року в с. Кобижча Бобровицького р-ну.

ГУЛЬ Ніна Феодосіївна – 75-річчя. Народилася 1 січня 1945 року в с. Колісники Ніжинського р-ну. Працювала викладачем Київського медучилища №1.

БАБІЙ Ганна Іванівна – 75-річчя. Народилася 4 січня 1945 року в м. Копійськ Челябінської області РФ (батько з села Бобруйки Козелецького р-ну). Працювала завідувачем бібліотеки ім. В.П. Чкалова Солом'янського р-ну м. Києва.

ВОВК Тетяна Андріївна – 75-річчя. Народилася 10 січня 1945 року в Києві (батьки родом з Бобровицького р-ну). Кандидат історичних наук, доцент Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, автор понад 200 наукових публікацій.

МАНЖОЛА Олександр Іванович – 75-річчя. Народився 24 січня 1945 року в с. Перше Травня Прилуцького р-ну. Полковник у відставці. Ветеран військової служби.

САМОФАЛОВ Леонід Прохорович – 70-річчя. Народився 1 січня 1950 року в с. Антоновичі Чернігівського р-ну. Доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права Академії державної пенітенціарної служби України. Кандидат юридичних наук, доцент.

СОСІДКО Валентина Володимирівна – 70-річчя. Народилася 1 січня 1950 року в с. Соколівка Бобровицького р-ну. Працювала вченим секретарем відділення психології Президії Академії педагогічних наук України. Кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник.

ХОРЕВА Алла Василівна – 70-річчя. Народилася 1 січня 1950 року в Ніжині. Працювала заступником начальника фінансового управління Державної податкової адміністрації України. Ветеран праці.

БЕЗРОДНИЙ Борис Гаврилович – 70-річчя. Народився 2 січня 1950 року в Новгород-Сіверську. Доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри хірургії №2 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця.

ГОРДІЄНКО Микола Юхимович – 70-річчя. Народився 2 січня 1950 року в с. Свидовець Бобровицького р-ну.

Працівник АТП господарсько-фінансового департаменту Кабінету Міністрів України. Ветеран праці.

КОЧУБКО Василь Юхимович – 70-річчя. Народився 2 січня 1950 року в с. Авдіївка Сосницького р-ну. Керівник Київського державного підприємства "Ізумруд". Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС.

КОВТУН Валерій Миколайович – 70-річчя. Народився 3 січня 1950 року в с. Антонівка Варвинського р-ну. Підполковник запасу СБУ.

НЕСТЕРЕНКО Ніна Петрівна – 70-річчя. Народилася 3 січня 1950 року в с. Нова Басань Бобровицького р-ну. Працює головним бухгалтером Всеукраїнської профспілки працівників і підприємців торгівлі, громадського харчування та послуг.

ДРОБ'ЯЗКО Микола Ігнатович – 70-річчя. Народився 4 січня 1950 року в с. Бабарика Козелецького р-ну. Головний інспектор Головного управління АТ "УПСК".

ГНИП Микола Іванович – 70-річчя. Народився 6 січня 1950 року в с. Конятин Сосницького р-ну. Генерал-майор у відставці. Останнє місце служби – начальник управління ГОМУ Генерального штабу Збройних сил України. Нагороджений орденом "Знак Пошани" та іншими відзнаками.

ЦАРУК Марія Степанівна – 70-річчя. Народилася 14 січня 1950 року в с. Веприк Бобровицького р-ну. Працювала директором ЗАТ "Ювілейний".

ВІННИЧЕНКО Олександр Миколайович – 65-річчя. Народився 5 січня 1955 року в Ніжині. Директор "Укррембудсервісу".

ДАВИДЕНКО Тетяна Семівна – 65-річчя. Народилася 5 січня 1955 року в с. Короп'є Козелецького р-ну. Головний бухгалтер газети "Літературна Україна".

ДІЯКОНЕНКО Олексій Васильович – 65-річчя. Народився 9 січня 1955 року в с. Озеряни Варвинського р-ну. Фахівець департаменту ДАІ МВС України.

ЗЛАТНІКОВ Геннадій Валентинович – 65-річчя. Народився 13 січня 1955 року в м. Ковель (батько з с. Авдіївка Сосницького р-ну). Полковник.

ЗУБ Володимир Іванович – 65-річчя. Народився 13 січня 1955 року в с. Берізка Варвинського р-ну. Генеральний директор ТОВ "Варва-нафта".

КУРАНДА Антоніна Миколаївна – 65-річчя. Народилася 13 січня 1955 року в Ніжині. Завідувач сектору обліку студентського складу відділу кадрів та документозабезпечення Національного авіаційного університету.

МЕДВІДЬ Анатолій Іванович – 65-річчя. Народився 13 січня 1955 року в с. Шатура Ніжинського р-ну (проживав у Носівському р-ні). Начальник управління по роботі з персоналом Ощадбанку України.

БАСАНЬКО Василь Григорович – 65-річчя. Народився 14 січня 1955 року в с. Нова Басань Бобровицького р-ну. Начальник ремонтно-механічного виробництва АК "Київенерго" заводу "Енергія".

КОБКО Надія Степанівна – 65-річчя. Народилася 20 січня 1955 року в с. Червоні Партизани Носівського р-ну. Працювала вчителем історії, екскурсоводом ПП "Даратур" м. Бровари. Відмінник освіти України.

БОЙКО Тамара Василівна – 65-річчя. Народилася 21 січня 1955 року в смт. Батурич Бахмацького р-ну.

ТУЛИГОВЕЦЬ Наталія Григорівна – 60-річчя. Народилася 4 січня 1960 року в с. Озеряни Бобровицького р-ну. Працює секретарем школи № 264 м. Києва.

ШУПІК-ВАРЛАМОВА Людмила Миколаївна – 60-річчя. Народилася 20 січня 1960 року в с. Новий Биків Бобровицького р-ну.

КУХТА Наталія Іванівна – 60-річчя. Народилася 25 січня 1960 року в с. Талалаївка Ніжинського р-ну. Головний бухгалтер ПП "Віганд".

ГАЄВИЙ Олександр Павлович – 60-річчя. Народився 27 січня 1960 року в с. Любечанинів Козелецького р-ну. Заступник начальника госпіталю ГУ МВС України в м. Києві.

Дорогі земляки!

Рада ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із ювілеєм і зичить усім доброго здоров'я, великих успіхів у житті, оптимізму, сімейного щастя, невтомного добротворства в ім'я рідної землі.

Держава, що поважає себе й думає про майбутнє, дбає про захист своїх рубежів. І цей обов'язок покладається на армію. Думати про це повинні повсякчас керманічі України, котра на історичних перепуттях завжди опинялася в епіцентрі масштабних зіткнень інтересів сусідніх держав. Така вже доля народу, розселеного на багатющих землях Європи з неповторними кліматичними умовами. Та й за натурою українці ніколи не були завойовниками чи диктаторами, хоча сторіччями боронили себе.

Постає питання: хто ми сьогодні на цій землі? Відповідь одна: люди, які свого часу народилися, подорослішали, поєдналися у сім'ї, народили дітей... А найголовніше, за нами право вибору, як жити далі, виховувати підрастаюче покоління і будувати державу, в якій пануватимуть мир і любов.

Ці особливості стають дуже примітними в наш час. Здавалося б, після мирного розвалу великої імперії під назвою Радянський Союз доля України буде щасливою. Та, на жаль, споконвічні "брати" з північного сходу не уявляють собі майбутнє без української історичної першооснови. Воно й справді, кучою й кривавою виглядає в світовому контексті історія Московії без князів київських та просвітителів. І такий дух користолюбства може базуватися тільки на насиллі, а не на карбованих уроках історії. От і піднімається на щит оманлива ідея захисту "руського мира" в Україні. Але ж кремлівські мудреці заперечують саме існування українців, то навіщо проливати кров у донецьких степах, які є нібито "ісконно русскими"? Абсурд і духовна вахханалія... А сита Європа не послішає на допомогу, зайнята своїми власними інтересами. Що ж, історія повторюється...

Згадуються мені, як і побратимам по Афгану, власні літа бойової молодості. Як

і тоді, кремлівські зверхники кидали нас, довірливих хлопців з усіх куточків великої імперії, в чужі землі, на верхів'я Гіндукушу та перевалу Саланг ніби для захисту народних інтересів. 25 грудня виповнилося 40 років від початку війни. Історія досить швидко поміняла погляди на ту війну, хоча ніколи не поверне додому живих синів. Нині ж душу наповнює велика любов і шана до тих, кого

го права пишатися ними за козацький дух, що пережив віки. Але цей дух треба плекати повсякчас. Дбати про родини загиблих воїнів-захисників, теплом і увагою зігрівати тих, хто повернувся з фронту, думати про подальшу розбудову армії, а не розрадати оборонні підприємства. Зрештою, не смішити публіку в теплих залах, а вирушати з концертами на передову, як було це в часи Другої світової.

Наше ветеранське об'єднання прагне лишатися в строю, незважаючи на те, що з часом рідіють ряди. На рахунку ветеранів багато заходів, зокрема вшанування пам'яті членів земляцтва, які стали життєвим прикладом для суспільства – Олега Міхнюка та Віктора Максименка. Від імені нашої громади хочу вклонитися матерям героїв – Ганні Іванівні та Марії Семенівні, попросивши вибачення за тих, хто ставить під сумнів подвиг їх синів. Хочу подякувати районним відділенням земляцтва за патріотичну роботу серед близьких загиблих ветеранів, за підтримку кожного доброго почину, за відвідання армійських шпиталів, де лікуються поранені воїни.

Та й за дитячі нехитрі малянки, з любов'ю виплетені шкарпетки, всілякі смаколики, які опиняються на передовій завдяки волонтерам, щира дяка. Така єдність народу й захисників-воїнів – могутня зброя, якої бояться новітні вороги.

Історію не обійти. Пишеться вона не тільки економічними реформами, політичними багатоборствами, а й подвигами українських патріотів. І радіє душа, що серед них стільки вихідців з рідної Сіверщини.

Отож з вірою у праве діло, в наші Збройні Сили входьмо в новий рік і не забуваймо, що щастя кожного – це щастя вільної, незалежної України.

Сергій КУДІН,
голова ветеранського відділення

ОВІЯНІ

Якось непомітно відійшов в минуле День Збройних Сил України – особливо актуальне для нашого часу свято. Хоча для керівників держави не може бути важливішої дати, бо йдеться про її майбутнє, бо саме наша молода армія стала на захист території України. І нехай 6 грудня на Хрещатику не гриміли траками сучасні танки, не карбували крок армійські підрозділи, демонструючи світу оборонну потужність країни, державні мужі мали б пам'ятати, що без сильної армії їм не вдасться зіграти чергове шоу – надто високою є ціна вчинків, ціна крові справжніх патріотів, яким не випадає ходити у святкових колонах, бо вросли в землю на її "донецьких рубежах".

СЛАВОЮ

називають захисниками нашої незалежної України, які склали золоту основу відроджених з руїн Збройних Сил. Як свідчить далеко не гібридна окопна війна на Сході України, вони нічим не поступаються заробітчанами-головорізам з Росії та місцевим колаборантам. Як не поступаються загарбникам та манкуртам тисячі добровольців, які керуються не воїнською присягою, а покликом серця.

У радянські часи навіть згадка про збройну потугу України була крамольною – досить згадати, яких гонінь зазнала відомий історик Олена Апанович, білоруска за національністю, за дослідження "Збройні сили України". Нині такі сили в незалежній соборній Україні є, і ми не питаємо ні в ко-

Того грудневого вечора у конференц-залі Міжнародного виставкового центру було людно – на традиційну конференцію прибули керівники й делегати всіх земляцьких відділень і об'єднань. То був актив Чернігівського краю, який живе й діє в столиці. Розмова з перших хвилин набрала ділового характеру. Швидко затвердили порядок денний і розпочали роботу зі звіту голови Ради Товариства Віктора Ткаченка.

Надаємо короткий виклад доповіді, оскільки діяльність більшості відділень і об'єднань детально висвітлена на сторінках газети "Отчий поріг" та на земляцькому сайті.

НАМ ЖИТИ І ТВОРИТИ

Ми зібралися напередодні завершення 24-го року життя нашої земляцької громади.

Був він щедрим на події великі й малопомітні.

Прикро, що на сході України продовжується війна, лунають невітніші плачі матерів і дітей, множаться меморіали пам'яті загиблим героям-оборонцям і на нашій рідній Чернігівщині. Полишаємо рік 2019-й з невірними надіями на мир і спокій.

Та, незважаючи на всілякі глобальні випробування, земляцтво показало себе здатним на високий патріотизм, на добрі справи та знаних людей, які примножували славу нашому товариству.

Переможницею у XI обласному конкурсі "Благодійник року" імені меценатів Тарновських стала Тетяна Синякова, член Коропського відділення. Впродовж десяти років вона

надає допомогу Черешенській спеціалізованій школі-інтернату, Шабалинівському стаціонарному відділенню Те-

риторіального центру з обслуговування одиноких непрацездатних громадян, церкви святого Миколая, що будується в

селі Рихли. Лише цьогорічна допомога складає понад 200 тисяч гривень.

Імена трьох наших земляків занесені до Національного реєстру рекордів України: Олега Шекери, Валерія Демченка та Леоніда Коваленка.

Низку заходів організували і провели Леся Оленівська, Олег Проценко, Володимир Леміш, Василь Нечепач з нагоди відзначення 200-річчя Пантелеймона Куліша.

Знакова подія – 120-річчя від дня народження митця Олександра Саєнка була пам'ятною не тільки для доньки Ніни Саєнко та онуки Лесі. Внесок родини Саєнків у розвиток української образотворчості широко презентований в межах України, Європи й світу.

За сприяння земляків був виданий "Словник говіркових, розмовних, рідкоживаних та застарілих слів української мови" Миколи Ткача, над яким він працював останні 30 років і так і полишив цей світ, не побачивши унікальне видання.

Започаткований 10 років тому членами ветеранського об'єднання та Борзнянського відділення турнір зі спортивної бильовлі на річці Борзенка серед учасників бойових дій та інвалідів

воєн переріс у всеукраїнський спортивний захід.

Ще одну перемогу принесла команда Чернігівського земляцтва у бильярдному турнірі, який провела "Асоціація земляцьких організацій "Рада земляцтв областей та регіонів України" на Кубок земляцтв з бильярдно-го спорту 2019 р. "Піраміда", ставши бронзовими призерами.

В полі зору земляків були заходи, які стали традиційними і відбуваються з року в рік:

- ◆ упорядкування чернігівської садиби у Національному музеї архітектури і побуту у Пирогові;
- ◆ участь у святкуванні днів міст і сіл, загальнодержавних національних свят та свят з місцевими особливостями;
- ◆ поповнення книгами з приватних колекцій земляків сільських книгозбірень;
- ◆ надавали фінансову допомогу та відкривали на малій батьківщині меморіальні дошки славетним землякам та загиблим воїнам;
- ◆ теплом сердець зігрівали і зранених оборонців у шпиталях, і їхніх батьків чи дітей, надавали необхідну допомогу;
- ◆ відвідували земляків, які за станом здоров'я не можуть полишати свої домівки, вітали ветеранів воєн, надавали допомогу дитячим освітнім закладам та будинкам для одиноких людей похилого віку.

А тепер хочу поговорити про роботу кожного відділення.

Працював актив **Бахмацького** відділення: Олександр Пухал,

Іван Павленко, Валентина Вовк, Микола Кагадій, Надія Таценко. Серед заходів: День пам'яті загиблих у бою під Крутами, VI-й Всеукраїнський фестиваль відродження українського села у Писках, відзначення 350-річчя заснування в Батурині гетьманської столиці.

У **Бобровицькому** відділенні знову ж таки працював актив: Андрій Пінчук, Василь Заболотний, Надія Голота.

Традиційно надавалась фінансова допомога соціальним закладам села Марківці – школі, садочку, поетичному клубу "Джерело". Для активу села організована давно омріяна екскурсія до гетьманської столиці Батурин.

Борзнянське відділення долучилося до культурно-мистецьких заходів з нагоди 200-ї річниці з дня народження українського письменника, громадського діяча та вченого Пантелеймона Куліша. Завдяки ініціативі Володимира Леміша у селі Носелівка завершується ремонт сільського клубу, де будуть функціонувати земляцька світлиця та сільська книгозбірня.

Володимир Зуб, Володимир Горбатенко, Надія Кольцова, Ганна Калайда, Ганна Червонюк з **Варвинського** відділення – це ті, що своєю участю доклали зусиль до роботи колективу.

Надавали матеріальну допомогу районному ветеранському відділенню, сприяли проведенню заходів з відзначення пам'яті Осипа Бодяньського, відвідували визначні районні заходи.

Городнянське відділення долучилось до облаштування та відкриття 2-ї меморіальної кімнати Левка Лук'яненка у Музеї народної архітектури і побуту у Пирогові.

Нарешті була завершена робота над художньо-краєзнавчою книгою про село Конотоп.

Ічнянці в цьому році керувались давнім правилом – зроби добро для підтримки рідного куточка землі: надавалась допомога у виданні щорічного альманаху літературного об'єднання "Криниця" та альманаху "Джерельна Іченька"; книги Любові Карпенко з нагоди 70-го ювілею та її презентації у Національному музеї літератури України; на реставрацію Качанівки тощо.

Козелецьке відділення проводило зустрічі та налагодило співпрацю з керівниками та громадськістю Козелецького району, ОТГ щодо соціально-економічного, суспільно-політичного, культурного розвитку району, а закріпили домовленості під час вже третьої прогулянки на теплоході по Дніпру та Десні.

У **Коропському** відділенні основну роботу проводили Віктор Кузуб, Тетяна Синякова, Антоніна Гавриленко, Сергій Кудін.

Чисельна делегація земляків на чолі з головою Ради земляцтва брала участь у Миколаївському ярмарку.

Корюківське відділення сприяло розв'язанню соціальних питань району.

У **Куликівському** відділенні працював Борис Чуян, Сергій Спугай, Володимир Лузан, Віталій Корж.

Менське відділення провело зустріч з керівниками району та ОТГ щодо

Родини Довгих продовжує опікуватися реставрацією Миколаївської церкви, відкриття якої очікується у жовтні наступного року.

На жаль, ми припустилися помилки з обранням керівника **Ніжинського** відділення Олександра Харченка, який впродовж року не організував роботу хоча б активу відділення. Проте відбувалися поїздки Людмили та Марини Борис, Миколи В'ялого на державні свята, міські ярмарки, інші знакові події. Надана суттєва допомога спортивним закладам та Ніжинській дитячій музичній школі.

Новгород-Сіверське відділення добрі справи почало з Різдвяних та Новорічних свят, запросивши до столиці 30 учнів району. Надана допомога громадськості Новгород-Сіверська у створенні виставкового центру, який став одним з місць демонстрації спадкоємності поколінь і розвитку духовності. До Міжнародного дня дітей та до Дня святого Миколая спортивним закладам та школам району дорувались спортивні знаряддя, подарунки.

Носівське відділення орієнтувалося на проведення мистецько-культурних та військово-патріотичних заходів. Григорій Шкребель у семи районах Чернігівщини організував персональні виставки картин та дарував їх представникам органів влади і школам Носівщини.

Про роботу **Прилуцького** відділення

співпраці в економічному, соціальному та культурному житті Менщини.

Організована екскурсія для активістів громади с. Городище до Національного музею архітектури і побуту України, де ознайомилися з ходом реставрації старовинної церкви, оглянули експозицію музею, прослухали концерт.

можна говорити багато. Про кожен з них ви мали нагоду прочитати в "Отчому порозі" та на сайті земляцтва.

У **Ріпкинському** відділенні теж працював актив: Олександр Литвин, Володимир Федяй, Сергій Граб, Надія Мурашко, Алла Гуртова, Володимир Пінчук, Михайло Волохін.

Семенівщина знаходиться на крайніх рубежах області. Тому серед заходів були патріотичні акції, спрямовані на виховання учнівської молоді. Подякувавши Євгену Клименку за плідну роботу протягом багатьох років, семенівці обрали головою відділення Сергія Марущенка. Бажаємо новообраному керівнику утримати вже досягнуті напрацювання та створити свої.

Щодо **Сновського** відділення, то робота виконувалася і немала, але, в основному, головою відділення Ларисою Моцар.

Сосницьке відділення взяло участь у більш, ніж 30 заходах (земляцтва, відділень, Чернігівщини). Серед них – зустріч з представниками інвесторів у Національній академії аграрних наук України щодо впровадження ряду інвестиційних проектів в Сосницькій та інших ОТГ Чернігівської області.

Традиційно передали КЗ "Сосницький навчально-реабілітаційний центр" кошти для різних потреб закладу.

У **Чернігівському** відділенні керівник Андрій Жинський усунувся від роботи. Однак, велику роботу провів член земляцтва Андрій Курданов, який за рік підготував і видав близько 10 книг історико-краєзнавчого спрямування.

В останні 2–3 роки активізувало роботу **молодіжне** відділення, до складу якого влилося майже 2 десятки нових членів. Молодь цього віку відвідала кілька районів Чернігівщини з метою поширення туристичного бізнесу.

Катастрофічно скорочується відділення **ліквідаторів** аварії на Чорнобильській

АЕС. Ще п'ять–сім років тому на земляцькі заходи збиралось близько 30 ліквідаторів, то в цьому році їх було лише 7.

За ініціативи керівника **ветеранського** відділення Сергія Кудіна земляцтво вже два роки є колективним членом Всеукраїнської спілки ветеранів війни. В полі зору були ветерани Другої світової, Афганістану, воїни АТО-ООС та їх родини.

Варто відзначити активну роботу

Михайла Чмихова, Михайла Вертушкова, Володимира Будьонного, Анатолія Куліша, Станіслава Дерев'янка, Владислава Рейського.

Після цього виголосив звітну доповідь голова **ревізійної комісії** Олег Проценко.

Обговорення обох доповідей були "гарячими" і конструктивними.

Голова молодіжного відділення Валерій Демченко наголосив, що молодь земляцтва має унікальну можливість переймати досвід аж трьох поколінь не з екранів телебачення, а з практичної роботи, співпрацюючи з усіма районними відділеннями, і завжди діє активно. Це приносить свої плідні результати. Вважає роботу земляцтва впродовж цього року "задовільною".

Старійшина земляцтва Микола Халимоненко теж позитивно оцінив роботу земляцтва. Як представник Прилуцького

відділення зазначив, що прилучени продовжують працювати над книгою про подвиг захисників України в нинішній війні та пошановують історію козацького Прилуцького краю.

Пристрасно прозвучав виступ відомої просвітянки Надії Голоти, яка високо оцінила роботу всіх земляків, нагадала найяскравіші і найвагоміші події у земляцькому житті. Взяти хоча б знамениту мандрівку на теплоході до гирла Десни або відвідини Батуринської фортеці активом марківчан чи спортивні баталії на річці Борзенці. Запропонувала у наступному році провести краєзнавчу експедицію Чернігівщиною, визначити її географічний центр та крайні точки півдня, півночі, сходу, заходу, а результати дослідження надати навчальним закладам малої батьківщини.

Активіст Прилуцького відділення земляцтва, професор медицини Олег Шеке-ра висловився на користь здорового способу життя серед земляків, для цього потрібно організувати різні спортивні акції або брати участь у загальноміських заходах.

Ніна Саєнко подякувала керівництву земляцтва за підтримку культурологічної роботи на Чернігівщині, яку відчувала під час проведення культурно-мистецьких заходів з нагоди ювілею О. Саєнка. Особливо актуальна така робота нині, коли повсюдно закриваються музеї, бібліотеки, школи.

Голова Носівського відділення, знаний художник Григорій Шкребель зупинився на роботі свого колективу та поінформував присутніх про свої творчі здобутки, зокрема, про участь у економічному форумі в Китаї, зустріч з молодими художниками, проведення майстер-класів.

Відомий громадський діяч з Ічнянщини Віктор Пабат сказав, що після доповіді Віктора Ткаченка ще раз повірив у безсмертя українського народу. А ще гордий з того, що наше земляцтво найкраще в Україні. Логічно була його пропозиція подати клопотання про присвоєння В. Ткаченку за визначну громадську діяльність звання Героя України.

Віктор Ткаченко після голосування щодо оцінки роботи земляцтва представив нового керівника Семенівського відділення Сергія Марущенка та запропонував його ввести до складу Ради земляцтва.

На такій урочистій ноті завершилася конференція, яка показала, що навіть у ці складні часи збереглася живою споконвічна прихильність українців до колективного толкування. У підсумку – значний доробок київських земляків на користь малої батьківщини.

Ганна СКРИПКА
Фото автора

МИТТЄВОСТІ НАШОГО ЖИТТЯ

Приємною несподіванкою для всіх стала виставка порцелянових ляльок з колекції Леоніда Соколова – мецената, голови благодійного фонду "Від серця до серця". Земляки із захопленням поринули у світ дитинства, світ уяви, творчості й мистецької наснаги. А порцелянові ляльки – це дивина! Адже багато людей і не знають про їх існування.

Можливість дати землякам не тільки радість зустрічі, а ще й поспілкуватися з цікавими людьми, це задум голови відділення Миколи Засульського. Тому перше слово мав Леонід Георгійович, який привітав присутніх і розповів про колекцію, про історію створення, а потім прочитав власні вірші.

А далі Микола Васильович зупинився на добрих справах відділення за нинішній рік. Традиційно влаштували дітям з Сіверщини Новорічне свято, запросивши до столиці, надали можливість оглянути Київ та відвідати Новорічну ялинку у Національному палаці "Україна". Земляцька газета вже писала про це, але варто ще раз назвати творців дитячого щастя. Це – актив відділення, голова Новгород-Сіверської районної ради В.М. Кауфман, міський голова О.А. Бондаренко. До справи долучився й Л.Г. Соколов, який забезпечив квитками на ялинку до Палацу "Україна", що дало дітям можливість не тільки побачити виставу, а й взяти участь у дійстві. Профспілка працівників держустанов Києва забезпечила новорічними подарунками. Голова профспілки В.С. Почтовий, наш земляк, сказав, що він має за честь приймати дітей з рідної землі.

У святковій атмосфері пройшла зустріч учнів з представниками Київської ТПП; забезпечили екскурсію по місту. Подорожі дітей сприяли ТОВ "Гетьманське", "Мамекине Агро", "Зоря".

На початку травня делегація на чолі з Миколою Засульським побувала на рідній землі з метою подальшого озна-

Наприкінці листопада вихідці з Новгород-Сіверського району зібралися у святковій залі Київської торгово-промислової палати, щоб зупинитися й перегортати книгу буття, яку писали земляцьким колективом.

йомлення з економічними можливостями району, розвитку туризму, сприянню залучення інвесторів. Проведені зустрічі у с. Грем'яч та Лісконоги. Дітям та соціально незахищеним родинам столичні земляки вручили подарунки.

У День Перемоги 9 травня брали участь у заходах вшанування учасників визволення від нацистської навали.

Новгород-Сіверське відділення традиційно багато уваги приділяє відродженню культурної спадщини рідного краю. Надавалася допомога громадськості Новгород-Сіверська для створення виставкового центру, який став окрасою міста, одним з місць демонстрації спадкоємності поколінь і розвитку духовності.

У квітні-червні відділення долучилось до проекту художника Володимира Половця, який по-новому у ліногравюрах відобразив "Слово о полку Ігоревім". Стиль ілюстрацій взято з Радзивілівського літопису XII століття і переведено в друкарську форму. У Новгород-Сіверську відкрилась виставка художника, на якій є і сама книга, ілюстрована автором. 29 липня Микола Засульський відвідав виставку.

Разом з головою Новгород-Сіверська Олегом Бондаренком голова відділення 29-30 липня побував на тренуваннях з боксу спортивного клубу "Лідер" гімназії №1 ім. Б. Майстренка та заняттях спортивних секцій з футболу, волейболу та баскетболу Новгород-Сіверської комплексної дитячо-юнацької спортивної школи. Юним шанувальникам спорту передано подарунки, футболістам – сучасні м'ячі. До реалізації гуманітарної місії залучився й Леонід Соколов.

Подорожували шляхами України ве-

лосипедом – В.С. Бондарець та М.В. Засульський. На честь 28-ї річниці Незалежності України подолали найвищу гірську вершину України – Говерлу (2061 м.).

Багато земляків створили свій успіх на Київській землі і своїми здобутками примножують добробут, силу і славу нашої країни. Про деяких з них ми розповідали на сторінках "Отчого порогу".

Серед них і Юрій Рикуніч – відомий у всьому світі професіонал-арматуробудівник, кандидат технічних наук, голова наглядової ради ПрАТ "Київське центральне конструкторське бюро арматуробудування". Зараз КЦКБА забезпечує виконання замовлень для найсучасніших високо-технологічних ланцюгів авіакосмічної галузі. З нагоди 55-річчя з дня його заснування на підприємстві побувала делегація представників влади, керівників столичних підприємств, серед яких і Микола Засульський.

Відділення відреагувало на звернення Новгород-Сіверської районної ради до народних депутатів України щодо відкликання законопроекту про зміну меж районів Чернігівської області. Члени відділення готові виказати солідарну з інтересами населення району думку.

Взяли участь у святкуванні Дня міста. Традиційно взяли участь у толоці в музеї архітектури й побуту України в Пирогові; провели передплату видання "Отчий поріг"; подякували Валентину Головченку за проведення інформаційної роботи у відділенні.

На завершення виступу Микола Васильович прочитав зворушливий вірш Гліба Мазура "Земляки".

Перелік добрих справ можна продовжувати. Це ще раз підтверджує, що закони любові, патріотизму ще з прадавніх княжих часів і донині слугують людям з чистою душею.

Ганна СКРИПКА

Від серця до серця

Вже кілька років поспіль Чернігівська обласна державна адміністрація за сприяння обласної ради та підтримки громадськості проводить конкурс "Благодійник року" імені меценатів Тарновських.

Переможницею у XI конкурсі стала Тетяна Синякова, яка впродовж десяти років займається благодійництвом – надавала допомогу Черешенській спеціалізованій школі-інтернату, Шабалинівському стаціонарному відділенню територіального центру з обслуговування одиноких непрацездатних громадян Коропської ОТГ, церкві святого Миколая, що будується в селі Рихли.

Саме за цю благородну діяльність присвоєно Тетяні Синяковій звання "Благодійник року" в номінації "Благодійник року – приватна особа".

Наша громада приєднується до численних вітань і зичить славі землячці всіляких гараздів.

Віктор КУЗУБ

МИ – ПРИЗЕРИ!

Спілка громадських організацій "Асоціація земляцьких організацій "Рада земляцтв областей та регіонів України" провела Кубок земляцтв з більярдного спорту 2019 р. "Піраміда", версія "Комбінована піраміда".

Турнір відбувся 7 грудня у більярдному клубі "Променада". Учасниками стали представники 9 земляцтв України: МГО "Земляцтво житомирян", ГО "Земляцтво Запоріжжя", ГО "Міжнародна організація "Івано-Франківське земляцтво", ГО "Кіровоградське земляцтво", ГО "Львівське товариство", ГО "Сумське земляцтво у м. Києві", ГО земляцтво "Хмельниччина", ГО "Земляцтво буковинців у м. Києві "Буковина", ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво".

З найкращими результатами виступили хмельничани, буковинці, наші вибороли третє місце.

Ще одним здобутком на спортивній ниві можемо пишатися нашою чернігівською родиною.

Ганна СКРИПКА

РЕКОРД встановлено!

10 грудня у залі Олімпійської слави НСК "Олімпійський" відбулася знакова подія у сфері спорту. Національний реєстр рекордів України святкував своє 30-річчя та презентацію нової книги рекордів українських спортсменів. Під час церемонії відбулося вручення свідоцтв рекордсменам, серед яких були активіст Прилуцького відділення Олег Шекера та керівник молодіжного відділення Валерій Демченко.

Абсолютно новий унікальний проект "Той, хто біжить містом" стартував 9 червня цього року. У рамках встановлення рекорду загалом було здійснено 25 пробіжок. На момент встановлення рекорду було перетнуто: 1059 вулиць, 45 проспектів, 21 бульвар, 11 провулків, 11 шосе, 24 площі, 22 парки, 3 алеї, 13 узвозів, 6 доріг, 5 набережних, 2 проїзди, 2 сквера, 1 сад, 1 крутий спуск.

На досягнутому учасники проекту зупиняться не збираються, тому побажати можна лише одне – вперед до нових рекордів!

Валерій ДЕМЧЕНКО

Передивився сонце

Кому не відомий вислів: передивитися сонце? Так кажуть діти про тих, хто не боїться змагатися з самим життєдайним світилом. Багато що в людській історії вважалося неможливим. Так думав, мабуть, і Леонід Коваленко, киянин, колишній фотокор нашої газети.

Цього разу Леонід встановив рекорд України – цілу годину дивився на сонце нічим не захищеними очима. Ця подія відбувалася сонячного дня 17 жовтня 2019 р. на оглядовому майданчику в Маріїнському парку в Києві. На небі не було жодної хмаринки, саме сонце сприяло проведенню експерименту. Експерти Національного реєстру рекордів України на чолі з Віталієм Зоріним пильно стежили за Леонідом весь час, щоб не було ніякої хитрості з його боку. Пересвідчившись, що експеримент виконаний правильно, Віталій Зорін під оплески присутніх вручив відважному земляку диплом, де зазначено: "Найтриваліший час споглядання сонця без захисту очей. Леонід Коваленко".

Експертам з НРРУ і глядачам він сказав, що коли довго дивиться на сонце, то бачить темний диск, а в звичайному режимі воно для нього таке, як для всіх. Леонід свою здатність відкрив п'ять років тому. Лікарі при розмові з ним не вірили і сказали, що такі експерименти небезпечні для очей. Але на його зір такі експерименти поки що не вплинули.

Микола БУКАТИЙ

І Борзенка

Наше відділення не належить до численних, але багато добрих справ вдалося зробити активістам. Про значну частину заходів інформувала газета "Отчий поріг".

не міліє

На початку року ми взяли участь в урочистих заходах з нагоди вшанування пам'яті Олександра Саєнка та відзначення українських художників на ювілейній виставці "Золоте перевесло мистецької династії Саєнків" в галереї Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а вже у серпні – на території державного художньо-меморіального музею "Садиба народного художника України Олександра Саєнка" у Борзні в урочистому святі з нагоди відзначення 120-ї річниці від дня народження славетного українського художника Олександра Саєнка.

Вшанували пам'ять загиблих під час меморіального заходу – мітингу-реквієму

з нагоди 101-ї річниці бою під Крутами, в Корюківській трагедії 1943 року, навідалися до братських могил захисників України, пом'янули жертви Голодомору.

Долучилися у квітні до роботи круглого столу на тему "Творча спадщина Пантелеймона Куліша у контексті сучасних реалій" у стінах Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а 9 серпня взяли участь у святкових заходах з нагоди 200-ї річниці з дня народження великого українського письменника, громадського діяча та вченого Пантелеймона Олександровича Куліша на території обласного історико-меморіального музею-заповідника П. Куліша "Ганнина Пустинь" під

Борзною у маленькому хуторі Мотронівка.

16 червня 2019 року на березі Борзенки за участю членів Борзнянського відділення відбувся X міжрайонний турнір зі спортивної риболовлі серед учасників бойових дій та інвалідів, присвячений пам'яті загиблих земляків в АТО та Афганістані.

Наприкінці року члени відділення були учасниками презентації книги "Чернігівчани у Київському університеті" за загальною редакцією нашого земляка, доктора політичних наук, професора, директора Центру українознавства філософського факультету Київського національного університету М.І. Обушного.

Володимир ЛЕМІШ,
голова Борзнянського відділення

У своїй роботі і в цьому році Ічнянське відділення земляцтва керувалося давнім правилом – що ти зробив для підтримки найріднішого куточка землі.

БУТИ

У цьому переліку варто згадати такі основні факти: фінансова допомога у виданні щорічного альманаху літературного об'єднання "Криниця"; впродовж року проведення волонтерської роботи щодо організації матеріальної та фінансової допомоги учасникам АТО та ООС; допомога родинам воїнів, в тому числі родинам загиблих і зниклих безвісти; забезпечення подарунками на свята дітей АТОвців (дітей загиблих); участь у конкурсі вишиванок у Качанівці; фінансова допомога на реставрацію Національного історико-культурного заповідника "Качанівка"; на видання книги М. Ткача "Словник говіркових, розмовних, рідковживаних та застарілих слів української мови"; лікування активістів літературного об'єднання

благодійниками

"Криниця"; видання книги Любові Карпенко з нагоди 70-го ювілею; фінансова допомога ГО "Центр новітніх ініціатив та комунікацій"; БО "Фонд відродження Качанівки"; підтримка у виданні альманаху "Джерельна Іченька".

Брали участь у різних масових заходах. Зокрема, Ольга Штепа провела презентацію книги "Коромисло долі" в батьківській хаті села Сваричівка. Земляки брали участь у заходах до Дня Ічні та з нагоди 76-ї річниці визволення від німецько-фашистських загарбників, традиційному "Осінньому ярмарку" в Ічні, в проведенні літературно-мистецького свята "Качанівські музи" у Національному історико-культурному заповіднику "Качанівка", у Міжнародному фестивалі інтеграції слова у сучасному арт-просторі "Литаври", у проведенні презентації книги Любові Карпенко у Національному музеї літератури України, у творчому вечорі, присвяченому 100-річчю з дня народження відомого українського письменника-земляка Анатолія Дрофана в Ічні та багато інших.

В активі відділення й проведення щорічної підписки на газету "Отчий поріг" культурно-просвітницьким організаціям Ічнянського району та членам відділення земляцтва.

Юлія ВАРІЗКО

Людина – понад усе

Систематично столічні земляки відвідують свою малу батьківщину на День селища, День місцевого самоврядування, беруть активну участь у проведенні районного фестивалю етнографічної творчості "Варва-Бода-фест", а делегація варвинців систематично буває на загальних зборах Чернігівського земляцтва в Києві, демонструючи творчі таланти художніх колективів.

Неодноразово учасникам загальних зборів в Києві присвчували свої виступи прославлені місцеві колективи – ансамблі "Надвечір'я", "Антонівчанка" та заводський хор "Факел".

Тож хто такий, цей талановитий та унікальний очільник Варвинського відділення Чернігівського земляцтва в Києві Володимир Зуб?

Народився Володимир Іванович у с. Берізка, що неподалік Озерян. Закінчив Озерянську школу, вуз і розпочав роботу, а через деякий час поїхав до Казахстану, де працював за спеціальністю впродовж двадцяти років. А потім – розпад Союзу, відтік кадрів, туга за родинним гніздом, а потім – повернення в Україну у 1993-му.

Приїхавши з сім'єю до Києва, Володимир Іванович продовжив роботу в нафтовій промисловості України, пройшовши довгий шлях від інженера до

Велике значення для розвитку, самооцінки та піднесення рейтингу громади має підтримка з боку земляцтва. Багато прославлених земляків свого часу виїхали й проживають у столиці України.

Так історично склалося, що, перебуваючи в стольному граді, ці самодостатні люди не поривають стосунки зі своєю малою батьківщиною – Варвинщиною. Особливо це стало помітним, коли Варвинське відділення Чернігівського земляцтва в Києві очолив озерянець, талановитий організатор видобування нафти, успішний менеджер та життєлюб, романтик у душі та філософ у серці Володимир Зуб.

Генерального директора "Української бурової компанії".

З часом вийшов на заслужений відпочинок, але не склав руки в очікуванні дива, розпочав пошуки улюбленої справи, яка стала б потрібною для себе та корисною для громади.

Володимир Іванович вирішив зайнятися розробкою нафти й газу на території рідної Варвинщини. "Вичерпалися тут запаси нафти й газу, – звідусіль чув Володимир Іванович. – А я спробую, – впевнено міркував він. – Не може бути, щоб знання та інтуїція підвели мене".

А справа, як бачимо, дійсно важлива, особливо в наш бурхливий і несприятливий для пересічних мешканців та розвитку територіальних громад час. Справа ця балансує на вістрі реальності та помислів.

Тож на території Варвинщини Володимир Іванович зі своїм шкільним другом Віктором Кононом, дружба з яким проніс через усе спільне кипуче життя, утворили нову фірму "Варва-нафта". Як виявилось, новостворена фірма потрібна всім: і друзям, які працюють не тільки на користь собі, а й своїй рідній Варвинщині. А перед нею, за словами Володимира Івановича, він є у величезному боргу. А ще більше їх діяльність потрібна мешканцям Варвинської громади, які прагнуть до інтенсивного соціально-економічного розвитку і хочуть забезпечити розвиток рідного краю.

Проходить час. Все більше й більше Володимира Івановича охоплюють філософські думки: як віддячити своїй малій батьківщині? Не даремно ж усі великі меценати України: Тарновські, Яхненки, Харитоненки, Симиренки та багато інших зробили чимало благодійних справ для рідного краю. Вони будували чи відбудовували церкви й собори, писали та дарували художні полотна, створювали музеї та здійснювали багато-багато корисних і потрібних людям справ.

"Безперечно, – міркував Володимир Іванович, – хочу займатися лише тією справою, яку вмію робити і яку хочу робити, до якої "тягнеться" душа та від якої "радіє" серце... А це, однозначно, має бути справа, пов'язана з нафтогазовою промисловістю, адже й особисто собі буде приємно і для розвитку громади корисно, бо розпочнеться робота, з'являться робочі місця, "підуть" податки, а це – соціально-економічний розвиток".

Тож подумав Володимир: "З нами (показуючи рукою на свого давнього друга й однодумця Віктора Кононенка) чи без нас, а наш рідний край все одно підніметься. А тому в стократ буде краще, коли Варвинщина стартує спільно з нами..." – твердо вирішив Зуб.

Яким же залишився у пам'яті шкільних друзів, однолітків та педагогів Володимир Зуб?

Зі спогадів Лідії Неділько, яка пам'ятає Володимира – учня Озерянської школи: "Володя – кришталеву чесний, відвертий, порядний, працелюбний та ще й величезний оптиміст із загостреним почуттям справедливості, який безмежно вірить у власні сили та в успіх власної справи. Дякуючи цим рисам, після повернення з Казахстану, майже на "голому місці" зумів обійняти посаду Генерального директора "Української бурової компанії" та радника Міністра екології.

Володя любив спорт, а особливо легку атлетику. Часто брав активну участь у театралізованих виставах. Був і є справжнім патріотом, та це й не випадково, бо його діди-прадіди були засновниками давнього поселення Озеряни".

"Тільки в копіткій, сумлінній праці досягається успіх", – любить повторювати Володимир Іванович.

"Дитячою мрією Володимира, – згадує

по завершенню відпочинку Володя привіз мені зворушливий сувенірчик: малесеньку пластмасову пальмочку, на якій сиділа крихітна мавпочка...

Прошло вже чимало років, змінилося життя, проте я й досі зберігаю той пам'ятний подарунок, як далекий спогад про рідну школу, перших вихованців і того добродушного озерянського хлопчика..."

Наразі, бесідуючи з Володимиром Івановичем, бачу перед собою альтруїста й ентузіаста, який не стоїть на місці, який постійно рухається вперед і вгору, який є взірцем для оточуючих...

імені нашої громади сьогоднішнє ювілейне вітання.

Нехай множаться ваші добрі вчинки, здійснюються найзаповітніші мрії та задуми, а служіння обраній справі, щедрість душі приносять людську шану та повагу!

Валентина САВЕРСЬКА-ЛИХОШВА,
Варвинський селищний голова

ДОРОГА ДОДОМУ

Присвячується Володимирі Зубу

*Лелечин край, Берізка моя мила!
Ви дорогі йому, як маків цвіт.
Тут народився, тут міцніли крила,
Щоб хлопця понести в широкий світ.*

*Тут все до болю рідне й загадкове –
Ранкові роси, далі голубі.
Тому дитинство вабне і казкове,
Й матусин образ сняться знов тобі.*

*Любив, як жали хліб у ріднім краї,
Світ чарувала пісня солов'я.
Така краса лише у нас буває,
Де неповторна Варвинська земля!*

*Тобі літа стелилися розлого
І доленька не зраджувала скрізь,
З бешкетника малого хутирського
Ти сам до гендиректора доріс!*

*Вже маєш двох синів, є онучата,
Дружина вірна, є у хаті мир.
Здавалося, чого б іще бажати,
Яку б іще здолати вільну шир?*

*Прожив багато літ в далекім краї.
Там, де степів безмеж, гірські шпилі.
Але дорога знов тебе вертає
У рідний край до рідної землі!*

*В твоєму йменні є щось і магічне,
Та й сам ти є ще той козак Мамай!
І є в твоїй натурі щось незвичне,
За це тебе і любимо, ти знай!*

*Так будь могутній і здоровий, друже!
Твій родовід хай множитьесь й росте,
Щоб кожен зубчик пракоріння дуже
Пускав для щастя в лоно надр святе.*

Ганна КАЛАЙДА

Валентина Щербина, – була журналісткою. Він найкраще вмів писати літературні твори, нариси та замальовки. Його твори були схожі на справжнісіньку поезію в прозі: читай і хочеться. А тому всі однокласники читали та перечитували твори, написані Володимиром".

З великим душевним щемом і хвилюванням згадує той віддалений шкільний час колишня піонерська вожата Озерянської школи Марія Качаєва: "Володя був працюючий, допитливий, часто брав на свої незміцнілі дитячі плечі непосильну ношу і ніс її. За все те, що був перший і найкращий, його нагородили путівкою до табору відпочинку "Молода гвардія" (м. Одеса). А

Тож цікавлюся:

– **Яке кредо Вашого життя?**

– Боюся образити людину. Людський фактор – найцінніший і Людина – понад усе.

– **Що є найважливішим для Вас у ході виробництва чи технічної реалізації виробничих проектів?**

– У будь-якому виробництві на першому місці стоїть соціальна сфера, тобто Людина, а тому вона для мене є найважливішою.

– **Що найбільше цінуєте в людях?**

– Щирість і надійність. Мені в житті таланило на добрих людей. І нині так: адже ми зареєстрували компанію у Варві.

Коротко і промовисто. Тож після того спілкування хочеться продовжити від

Наше земляцтво згуртувало людей неординарних, гідних найкращих слів, за плечами кожного з них простирається нива добрих справ. Серед них і на диво скромний 80-літній Микола Михайлович Букатий.

ПОДОРОЖ ЖИТТЄВИМИ ДОРОГАМИ

Народився він 2 січня 1940 року в селі Гусавка Менського району. За часом іменник належить до дітей війни, тож на його долю випали і хованки з мамою та сусідами в окопі під час бомбардувань, і щасливе повернення пораненого батька Михайла Родіоновича з фронту вже в 1943 році, і вдовині гіркі плачі, коли до села приносили чергову похоронку, і крик сусіда Миколки Губка "Победа!" та відчайдушне підкидання картузика в тихе чисте небо. Все відійшло, залишився в Гусавці тільки печальний обеліск на честь загиблих воїнів...

Його мати, Катерина Степанівна, працювала в колгоспі. Садила, прополувала, копала картоплю, буряки, обробляла і збирала нечуваний кок-сагиз, брала льон, потім його стелили на лузі, щоб він відбілювався. Особливо важке життя було відразу після війни. А працювати треба було.

Батько, інвалід війни, теж трудився у колгоспі, але на легких роботах. Згадується, як під час косовиці і жнив він варив їжу колгоспникам. Луг, де косили траву, від села знаходився за 2–3 км. Косарів бувало 25–30 чоловік і всіх потрібно було нагодувати. Миколка допомагав батьку: по дорозі до жниварів сидів на возі і чистив картоплю. А коли добиралися до місця, то вся картопля вже була почищена.

А як донині болить спина від нагаїв об'їждчика, коли налітав у полі конем і відбирав жмут колосків після комбайна! Вирве торбину з рук, витрусить колоски на стерню, поб'є. А ввечері батька викликають в контору колгоспу і штрафують на 5 трудовнів за його провину. Так діяв закон від 7.08.1932 р., який у народі прозвали законом про 5 колосків.

У 1947 р. Миколка пішов у перший клас. В 1954 р. закінчив Гусавську семирічну школу з похвальною грамотою. Першою вчителькою була Софія Максимівна Білімович. Він і зараз пам'ятає своїх вчителів на чолі з директором

школи Андрієм Павловичем Піджарим і всім дуже вдячний за те, що вони в простій сільській школі давали дітям такі ґрунтовні знання.

Життя тривало, Микола вступив до Чернігівського зооветтехнікуму, який закінчив у 1958 р. Один рік пропрацював зоотехніком у колгоспі ім. Чапаєва

Чернігівського району (село Рудка), потім вісім років у Чернігівському облпроекті в пошуковому відділі. Часто бував у відраджених по всій Чернігівській області, а також у Гомелі (Білорусь). А в Казахстані морози доходили до 45°C, а снігове покриття – до двох метрів, і в таких важких умовах потрібно було працювати. Паралельно займався парашутним спортом. Один рік пропрацював фотокореспондентом Чернігівської районної газети "Шляхом комунізму".

У 1968 р. переїхав до Києва, працював у кесоні "Київметробуду", де потрібно було мати неабияке здоров'я. В тунелі, щоб вода не затоплювала робочу зону, створювали додатковий тиск в три атмосфери і навіть більше. Одна атмосфера – це на глибині води в 10 м, тобто працювали як на глибині в 30 м і більше. Деякі працівники отримали баротравми, були і смертельні випадки. Микола отримав травму правої руки.

У 1975 р. заочно закінчив Київський інститут народного господарства ім. Д.С. Коротченка. Працював інжене-

ром у різних проектних організаціях. Останнє місце роботи – економіст Національного банку України. Звідти й на пенсію вийшов.

Микола Михайлович щасливий у родині. Дружина Ольга Никифорівна закінчила Київський автодорожний інститут в 1965 р., а доля звела їх 7 листопада 1968 р.

Сини Олександр, Дмитро та дочка Наталія мають вищу освіту. Крім того, Наталія закінчила одночасно ще й Київський інститут Гете, університет у Франкфурті-на-Одері. З 2004 р. мешкає в Німеччині у Штутгарті.

А для душі в М. Букатого є любов до фотомистецтва. Перший знімок надрукував у газеті "Деснянська правда" 2 листопада 1963 р., а потім у різних газетах: "Комсомольський гарт", "Будівельник", "Правда Прилуччини", "Під прапором Леніна", "Маяк". А вже після переїзду до Києва були публікації статті з фотографіями в багатьох газетах і журналах.

Все своє життя Микола Михайлович працював чесно, добросовісно, як про це написав на його 65-ліття незабутній Борис Іваненко.

Він і нині захоплюється літературою, мистецтвом, фотографією, нумізматику, подорожуванням. Побував у Карпатах, у Чехословаччині, на Кавказі, в Італії, Німеччині, Польщі, Туреччині. Про деякі подорожі охоче розповідав читачам "Отчого порогу".

До речі, про нашу громаду він дізнався невдовзі після створення земляцтва від чернігівського друга, журналіста Михайла Рекунова. Тут він зустрів своїх знайомих, друзів, з якими дороги розійшлися на багато років, та знайшов нових. Часто буває в земляцтві, читає із задоволенням газету "Отчий поріг", зберігає всі номери газети з початку її заснування.

Вітаючи нині славного земляка Миколу Букатого, зичимо йому всією громадою щастя, здоров'я і творчого неспокою в ім'я добра на землі.

Леонід ГОРЛАЧ

Живі хутори

У День Збройних Сил України вчителі та учні мальовничого села Степові Хутори зібралися у приміщенні школи, щоб вшанувати захисників нашої держави. А їх у Носівському районі вже не один десяток. Як і тих, хто повернувся в рідний край світлою пам'яттю. Організувала й провела вшанування директор школи Світлана Новак.

На зустріч прибули шановані земляки, учасники боїв на Сході України Іван Мархай, Степан Сенник, Юрій Будюк, приєднався до них і ветеран Другої світової війни Григорій Петренко. Наше Чернігівське земляцтво представляли Валентин Бондаренко та Віктор Черненко. Саме на долю В. Бондаренка випала честь вручити воїнам гра-

моти нашого земляцтва. До речі, свого часу він допоміг одному з них – І. Мархаю.

Тож у нас ніхто не залишається поза увагою суспільства.

Жертва революції

Так можна назвати активного учасника революційних більшовицьких акцій в Україні Миколу Кропив'янського, народженого в селі Володькова Дивиця нашого району. Його доля яскраво відображає весь трагізм цілого покоління людей, що сліпо повірили в ленінські брехливі ідеологеми, чесно боролися за "новий справедливий світ" і, зрештою, стали його жертвами. Колишній червоний командир Микола Григорович народився в селянській родині. Активний учасник Першої світової війни, дослужився навіть до чину підполковника царської армії, але швидко перейшов на бік більшовиків. Побувавши на багатьох високих армійських і цивільних посадах, був репресований у 1937 році і після звільнення повернувся в Ніжин працювати

звичайним лісником. Там і зустрів свій останній день життя, всіма забутий, зацькований. Так завершилося життя одного з неординарних синів Чернігівщини, якому цієї осені виповнилося б 130 років від дня народження.

Але, як би там не було, викреслювати будь-кого з історії нікому не дано. Саме це правило й зібрало в Ніжині близьких до діяча з трагічною долею М. Кропив'янського людей. Вшановували, згадували добрим словом земляка старійшина роду Кропив'янських, колишній партизан, ветеран Петро Андрійович, правнук Михайло з сестрою Тетяною, місцевий краєзнавець Віктор Ємельянов, письменник Віктор Абузаров, громадський діяч Леонід Шаган. Столичне Чернігівське земляцтво представляли Іван Рекун та Віктор Черненко.

Подвійний ювілей

Сучасна українська школа переживає нелегкі часи, особливо в сільській глибинці. І тим значнішою буває кожна дата в її житті. Було це і в невеликому селі Сулак Носівського району, де довелося побувати й мені, представляючи Чернігівське земляцтво. Тим більше, що з цим педагогічним колективом у мене давні дружні стосунки.

Свого часу мені на очі потрапили старі, тьмяні світліни за 1924 рік. На них відображені вчителі та учні церковно-при-

ходської школи з триденним навчанням. Діти з хрестиками на грудях, з книжками в руках, вбрані у вишиваний одяг та рясне намисто, як тоді вбиралася вся Україна. Ті фото повернулися з минулого, щоб донести факти живого буття народу. Пам'ятаються мені й розповіді бабусі та мами про ту школу, у якій навчалися діти місцевих селян, до яких приєднувалися й малі залізничники. Як склалася доля тих героїв світлин, ніхто тепер не повідає, але паростки тієї школи не всохли.

З перших же її кроків усі проблеми життя тут вирішувала громада. Дещо пізніше їй допомагала державна влада, бо кожен розумів, що державі потрібні грамотні громадяни. Це особливо відчувалося й тоді, коли Україну потрясла катастрофа на Чорнобильській АЕС – в той час, незважаючи на всілякі труднощі, й розпочалося становлення нової школи в Сулаку. Її очолив молодий випускник Ніжинського педінституту ім. М.В. Гоголя Михайло Степанович Боліцок, водночас знайшовши підтримку з боку дружини Тетяни Андріївни, родом з цього села. Громадою збудували нове шкільне приміщення з усіма необхід-

ними службами, яке слугує колективу й нині. Згодом у приміщенні з'явився затишний куточок історії навчального закладу. Там і зараз відбито, що в різний час школу I–III ступенів очолювали директори Н.І. Сірик, Н.Д. Демчук, Ю.О. Бойко, І.М. Мінько, Г.М. Третяк.

Не забули шкільні літописці й про те, що будував приміщення школи тодішній голова колгоспу Григорій Ілляш. Тобто, теж не обійшлося без громади.

І ось цієї осені в школі зібралося багато радісних людей. Привітати дружний колектив з 95-річчям унікального навчального закладу прибуло багато гостей, в основному колишні випускники. Були спогади, побажання успіхів, звучали пісні у виконанні земляка Григорія Дворського, активного члена Носівського відділення. Молоділа школа, що стояла над прямим битим шляхом, оточеним добротними хатами, злітали в небо дзвінки дитячі голоси.

А ще річниця Сулацької школи ознаменувалася значною подією: саме того дня її ветеран-директор М.С. Боліцок, який керував нею 33 роки, передав естафету молодому випускнику Ніжинського славетного вузу Анатолію Григоровичу Ілляшу – синові голови колгоспу, котрий свого часу будував шкільний господарчий комплекс. Так що освітнє життя триває, країна може розраховувати на майбутнє.

Віктор ЧЕРНЕНКО

У Менському видавництві "Домінант" з'явився на світ довідник "Чернігівці: учасники української революції – 1000 біографій. Генерали, старшини, козаки", де представлено чимало біографій чернігівців. Укладач довідника – краєзнавець Олександр Ясенчук.

Книга є результатом проекту "Чернігівці в Українській Революції", який реалізує ГО "Атенеум" в рамках Програми сприяння розвитку інститутів громадянського суспільства на 2016–2020 роки.

НАША СЛАВА

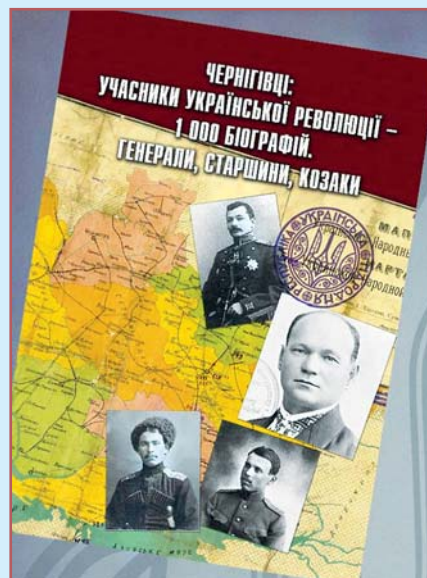
Уродженці кожного населеного пункту Чернігівщини брали участь у національно-визвольній боротьбі початку ХХ ст., проте внаслідок бурхливих історичних подій маємо обмежену інформацію про небагатьох з них. Така ситуація склалася через відсутність достатньої уваги з боку істориків, а з іншого боку – дефіцит відповідних документів.

При підготовці книги серед інших джерел використано чотиритомник, виданий за редакцією Я. Тинченка "Книга учета лиц, состоявших на особом учете бывших белых офицеров в органах ГПУ Украины. Кн. I, II, III, IV. – Харьков, 2011–2012", де зафіксовано дані про понад 21 000 офіцерів антибільшовицьких армій, які вціліли й залишилися проживати на території УРСР. Чимало в збірниках прізвищ уродженців Чернігівщини, переважно – вояки Білих армій, проте вагомий відсоток старшин і українських армій.

Дуже важко стало на душі, коли я зіставив прізвища офіцерів з "Книги учета лиц..." з прізвищами репресованих людей з видання "Реабілітовані історією...", де наведені дані про чернігівців, розстріляних та ув'язнених радянською владою. Адже доля половини старшин Української армії, які повірили амністії, оголошеній радянською владою й повернулися на Батьківщину після відходу до Польщі разом з Армією УНР, завершилася у чернігівській в'язниці у 1930-х рр., а їхні тіла, скоріше за все, спочивають на місці поховання жертв радянських репресій під селом Халявин Чернігівського району.

Невеличка частина старшин, яка емігрувала до західних країн, стала поважними діячами еміграції і залишила після себе спогади про ті події, як, наприклад, чернігівець, генерал Армії УНР Аркадій Валійський, який помер у США у 1976 р.

Майже рівноцінна за числом частина старшин, обдурила органи держбезпеки СРСР: вони змінили місце проживання, підправили біографію... і вижили. Показова в цьому випадку історія керівника політичної розвідки

Армії УНР (аналог теперішнього СБУ), уродженця села Синявка Менського району Василя Шкляра, який настільки міцно засвоїв ази конспірації, що навіть його доньки тільки зі здобуттям незалежності України дізналися, ким був їхній тато.

Деякі з тих, чиї біографи вміщено в цьому виданні, воювали в Українській Галицькій Армії, брали участь у Другій світовій війні: в загонах Карпатської Січі (як-от уродженець хутора біля містечка Березна Михайло Білозерський), в УПА, в дивізії "Галичина" і, навіть, у Червоній армії. Соціальний стан вояків – переважно селяни й козаки, помітний відсоток міщан, є вихідці з духовенства, дво-

рянства, купці, робітники. Загалом, це українці, проте є незначна кількість росіян, білорусів, євреїв, поляків.

Яка ж усереднена біографія героїв книги, де наведено 632 біографи? Це досить молоді люди – 1890–1900 р.н. селяни чи козаки, уродженці півдня Чернігівщини (території, яка була більш багата й національно свідомою). Дуже багато вояків Армії УНР дали Прилуки й Чернігів. Цікаво, що чимало вояків Армії УНР пройшли через службу в білогвардійських формуваннях Денікіна, куди їх мобілізували восени 1919 р.

Для кращого розуміння тих подій наприкінці книги наведено спогади безпосередніх учасників бойових дій на теренах Чернігівщини з російськими більшовицькими військами. Це унікальні спогади сотника "Вільного козацтва" м. Чернігова Василя Янова "Кіш Українського Вільного Козацтва в Чернігові", що розповідає про ситуацію в Чернігові напередодні та під час наступу військ Муравйова, участь чернігівських "Вільних козаків" у бою під Крутами та партизанські акції.

Спогади Івана Ремболовича, організатора "Вільного козацтва" на Горднєвщині – "1918 рік на Чернігівщині" більш відомі широкому загалу і органічно доповнюють спогади М. Янова.

Більш чітке розуміння картини подій на Чернігівщині початку 1918 р. вже після Крут дають спогади повстанця і гімназиста Олексія Батюти "Перша смерть", що були занотовані 29 листопада 1922 р. у часи його навчання в Українській господарській академії у Подєбрадах (Чехословаччина). З них стає зрозуміло, що владу російські більшовики на Чернігівщині значною мірою втратили ще до приходу німців в результаті дій українських повстанців.

Значно увиразнюють картину і дають нове розуміння спомини Никифора Авраменка – коменданта штабу Окремої Запорозької дивізії, Анатолія Тарнавського – сотника запорожців та Петра Дяченка – командира окремого "партизанського" куреня в складі дивізії запорожців.

Дане дослідження – це вшанування пам'яті десятків тисяч чернігівців, учасників Української Революції, це нагадування нині живущим про необхідність завжди тримати порох сухим в обороні незалежної України.

Олександр ЯСЕНЧУК

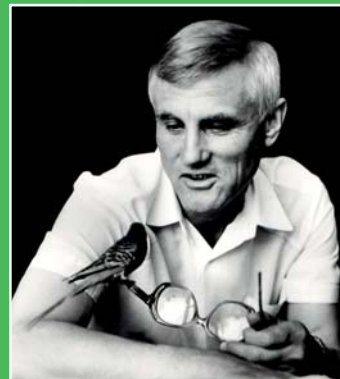
Від автора: довідник передано до бібліотек та освітніх закладів Чернігова та області. Придбати його можна у КМЦ "Інтермеццо" (Чернігів, вул. Шевченка, 9), тел. 063 236 18 03.

Нестаріюче слово творця

Кожна людина приходить у цей тимчасовий світ, щоб залишити в ньому свій неповторний слід. Не складає виняток і Олександр Олійник – передусім тонкий поет, журналіст, громадський діяч і просто світла скромна людина. Ми мали змогу пересвідчитися в цьому упродовж кількох десятиліть тісного спілкування ще в Чернігові, де збирала нас доля, а потім і в різних ситуаціях за межами малої батьківщини.

У нього варвинські витоки, а обрії всеукраїнські. У нього була школа, столичний Шевченківський університет, робота в багатьох газетах, насамкінець в Укрінформі. Але паралельно писалися поезії – роздумливі, чесні, без позерства й словесних викрутасів. Назавжди вписалися в духовну історію Чернігівщини оригінальні патріотичні радіорозповіді "Сонячні кларнети", які відкрили світові десятки літераторів. Він кілька років був добрим радником "Отчому порогу" у якості одного з членів редколегії. Словом, був і є наш поважний ювіляр творцем, а не свідком.

Тому ми щиро вітаємо Олександра Григоровича з ювілеєм, зичимо йому невтоленної творчої снаги. А він, чернігівський член нашого земляцтва, вітає всіх щирими поетичними рядками.

Леонід ГОРЛАЧ, Валерій ДЕМЧЕНКО

НЕ РУШ!

Не руш Вкраїни, бо вона моя,
Неначе доля і неначе мати.
Її нарешті бачу вільну я –
Тепер уже не страшно помирати.
Одне страшить: воліють запрягти
Знов Україну – добру і привітну.
Та знайте, презажерливі кати,
Я вас дістану навіть з того світу!

СПОГЛЯДАЛЬНЕ

Тебе мій друг увічнив у польоті...
Ні друга, ні тебе уже нема...
Переді мною назавжди лиш фото
Твоїми крильми спогад підійма.

Зима така, як не було давно вже,
Світлина ж в літо верне знов і знов.
О спогаде, побудь зі мною довше
На цій землі – крилатій, мов любов.

Далеких літ притлумлена яса,
О юні дні – солодші диво-музик:
Тарас, колони, ботанічний сад
І лантух чи ілюзій, чи алюзій.

Алеся тодішньою бреду –
Не пізнаю (чи то у оці скалка?).
Та ні, таки ж не бачу молоду
У струменях прозорості русалку *

Із інших птахи вилітають гнізд,
І небо інше, хоча також синє.
Де ж Дрозд –
ще першокурсник-журналіст,
А де білявиця-філологиня?

Однолітки, я з вами все на "ти",
А ви ж – професори, лауреати.

* Оголена русалка прикрашала фонтан у Шевченківському сквері Києва у 50-х роках минулого століття.

В одну ріку повторно не зайти,
А так хотів би юність відшукати.

Хай ненадовго – на коротку мить
Стать, як тоді, найвним і зеленим.
Ні, лише спомин болем струменить
І заповзає в невмирущі гени.

Якщо ж на спомин ревно потягло,
То значить старість попереду
цапки.

Намарно гаять час – підступне зло,
Отож – за діло. А на вчора – крапка.

Квітневий туманець ласкаво
Упав на килим юних трав.
Гук теплохода з переправи
Двох од любові одірвав.

Зірвалися й на гук побігли
По травороссю слід у слід
І... пребанально так не встигли
На той останній теплохід.

Стежки до мосту – через балку,
А в ній – по вінця ще води.
Їх виручив тоді рибалка,
Душею, певно, молодий.

На твердь асфальтну переправив
Од юних і заблуканих трав
І, усміхнувшись прелукаво,
За труд карбованця не взяв.

Той квітець, трави, люстро балки
Близькі й далекі до плачу.
Верни до них мене, рибалко,
Верни – я щедро заплачу.

ПЕРШИЙ СНІГ

Кружля сніжок. Він, звісно,
ще розтане,
Поки зима всевладністю дихне,

Та, мов цілунок перший у коханні,
Бентежить юний першосніг мене.

Ще буде все (усе, та не відразу):
І лиха ківши, і щастя куца мить,
І сміх, і незаслужена образа,
Коли сльоза на віях забринить.

Ой, буде-буде... І коза на паші,
І скошена тобою оболонь,
І зварена по косовиці каша,
І паморозь на оболоні скронь.

А зрештою уздриш грудневий
обрій –
Уже зима, та ще зими й нема.
Іде сніжок. Погляньте, люди добрі,
Яка краса ваш клопіт обійма.

Яка цнотливість і яке це диво,
Дарує небо рідкісність яку:
Не стронцій коси розпускає сиві –
Землиця у грудневому сніжку
По Всесвіту пливе, мов наречена,
Якій чужі манірна поза й грим.
На честь її здіймім усі знамена –
Що наші всі мороки перед цим?

Забудьмо їх, помріймо – легше стане.
Можливо, в цій життя
найвища суть.
А може, в тому, що сніжинки тануть
І по щоках сльозинками течуть...

НАЧЕ ПТИЦЯ

Життя пролетить, наче птиця, –
Швидке, жартівливо-сумне.
Живі ж: хто зітхне для годиться,
А хто – взагалі позіхне.

Зжувавши одрізану скибу,
Добро одвітавши і зло,
На схилі промовлю: "Спасибі
За те, що як птиця було".

БАРАБАШКИ І ТЕЛЕКІНЕЗ

На першому курсі інституту ми з товаришем винаймали кімнату в приватному будинку одинокі бабусі. Старенька була довірливою і мала добру вдачу. Вона нібито вірила в існування у домі нічного охоронця-домовичка. Називала його барабашкою. Щоб привабити невидимого благодійника, залишала для нього на ніч на столі солодоші власного приготування: варення, джем, печиво.

Вища математика, фізика, хімія, нарисна геометрія без нічних чаювань давались студентам важкувато. На життєві потреби стипендії, звісно,

ніколи не вистачало. Завжди голодні, ми інколи потайки долучались до барабашчиної частки. Бабуся, може, справді вірила, що домовичок радий її пригостанням, а, може, здогадувалась, хто його підмінє ночами.

Пробачте за лірично-ностальгічний вступ. Продовжимо оповідь про аналог барабашки у державному масштабі. Вже багато років вітчизняні високопосадовці муд... мудреці справно канючать позики в МВФ, яких ні на розвиток економіки, ні на зростання добробуту громадян чомусь постійно не вистачає. У багатьох закрадається підозра, що в наших державних конторах частину бюджетних та позичених коштів зберігають не в банківських сейфах, а прямо на столах чиновників. За старою доброю традицією, щоб задобрити барабашку, добродій, звісно, від своєї пайки ніколи не відмовляється і за допомогою властивого тільки йому телекінезу миттю відправляє її в офшори. А там вже головний барабашка надійно береже 140 мільярдів доларів своїх українських господарів.

Кажуть, барабашки непогано прижились у "Нафтогазі", Укрпошті та інших державних компаніях. Знахабнівши, добрались навіть до кабінету Голови бюджетного комітету Верховної Ради. Непідсудні віртуальні істоти навчилися відправляти мільйони зовсім не віртуальних доларів то мамі одного чиновника в США, то дружині другого чиновника в Ліхтенштейн, то на придбання вилли чи елітного авто тещі або коханці третього... Проте жоден барабашка не спромігся подарувати хоча б з'ям'ятий долар чи малесеньку шоколадку якомусь сирітському будинку або хоспісу для нездолених.

Керівні державні діячі, політики та правоохоронці, мабуть, не лише здогадуються, а й напевно знають поіменно усіх барабашок, які завелись у наших державних інституціях (портрети деяких навіть журнал "Форбс" публікує). Але вони, як наша бабуся, довірливі і мають добру вдачу. А барабашки, пізнавши п'яний аромат безкарності, тим часом множаться...

Граблі в Україні – більше, ніж граблі

- Обходячи розставлені граблі, не втрачай дорогоцінний досвід.
- Не хочеш наступати на одні і ті ж граблі? Є широкий вибір!
- Дивися на життя веселіше: вчергове наступивши на граблі, насолоджуйся феєрверком.
- У світі ще багато граблів, на які досі не ступала нога людини.
- Життєвий досвід – це коли перед тим, як вчергове наступити на граблі, ти надягаш каску.
- Йдеш, а на дорозі у новий світ валяються старі граблі.
- Здається, у нашій державі усі граблі з кривим держакком: наступає на них влада, а по лобі отримує народ.
- Замислюючись про те, як грамотно розставлені по життю граблі, починаєш вірити у вищі сили.
- Яким ресурсам для вдосконалення ти віддаєш перевагу? – Граблям!
- Цікаво, скільки разів нозі треба наступити на граблі, щоб до лоба на решті дійшло, що пора згортати свою бурхливу пригодницьку діяльність?

Валерій ДЕМЧЕНКО

ЗАРУБКИ

- ◆ Метаморфоза або українське ноу-хау: на вході до виборчої дільниці – гречка, на виході – локшина на вуха.
- ◆ Відмова українців від сала на користь локшини не залежить від розміру вух.
- ◆ Парадокс: вчені винайшли десятки способів, як знищити людство, і жодного, як позбутися колорадського жука.
- ◆ Московити переконують увесь світ, що України і українців не існує в природі, що то є все "велика і неділима...", жодним чином не пояснюючи присутність серед останніх розкошних "руських".
- ◆ Найбільше розчарування українців часів незалежності – новітня політична еліта країни, яка в розбудові держави виходить не з національних інтересів, а з власної "коритної" філософії.
- ◆ Якщо високопосадовцям вкупі із народними обранцями проблеми простих людей до "лампочки" – країну огортає темрява.
- ◆ До тих пір, доки слуги народу безкарно обкрадять свого господаря, доти останній прозябатиме в нужді.
- ◆ І у слуг є лакеї.
- ◆ Чому Європа багата, а Україна бідна? Європа купує за копійки роботящі руки і світлі уми – звідси і її багатство. Україна продає за копійки свої роботящі руки і світлі уми – звідси і її бідність.
- ◆ Подейкують, що одночасно з винаходом колеса трипільці придумали дзигу. Колесо пустило у світ, а дзигу, вона їм дуже сподобалася, залишили собі. Тому і не дивно, що замість того аби котитися вперед, ми весь час крутимося на одному місці.
- ◆ Якщо чиновник не знає, як завантажити себе "розумною" роботою, він завантажує "дурною" роботою підлеглих.
- ◆ Не лайте сьогоднішнє телебачення за засилля реклами на екранах ваших телевізорів – цим воно, як ніхто інший, турбується про ваше здоров'я. Саме його недолугі рекламні паузи спонукають вас відірватися від улюбленого крісла, переробити усю домашню роботу, почути рідних, поспілкуватися із сусідами на міжнародні теми, і навіть встигнути прогулятися на свіжому повітрі до магазину. Не вимикайте свої телевізори.
- ◆ Ніколи не зациклюйтеся у харчуванні на чомусь одному: чи то на фабричних порошкових пігулках, чи то на позаквартально-міській еко-зелені. Лише їх розумне поєднання принесе користь як тілу, так і духу.
- ◆ Найчастіше продаються ті, хто нічого не вартий.
- ◆ Найгучніші оплески зривають слова, кинути на вітер.

Василь ГЕЛЕТКО,
м. Ніжин

ОТЧИЙ ПОРІГ

Шеф-редактор
Віктор ТКАЧЕНКО

Головний редактор
Леонід ГОРЛАЧ

Засновник:
ГО "Товариство
"Чернігівське земляцтво"

Газета зареєстрована Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 06.XI.2001 р.
Реєстраційне свідоцтво: серія KB №5594
Передплатний індекс 37630

Адреса редакції:
02002, Київ, Броварський проспект, 15,
тел. 206-87-12
Контакти: www.chz.org.ua,
e-mail: otporig@ukr.net

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

В.В. Ткаченко, Л.Н. Горlach,
В.Ф. Демченко, А.Л. Курданов,
С.М. Кудін, Н.Т. Кольцова,
Т.А. Літошко, П.І. Медвідь,
О.Ф. Орехович, Г.О. Скрипка.

За достовірність фактів,
точність імен і прізвищ
географічних та історичних реалій
відповідають автори публікацій.

Передрук тільки з відома видання.
Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Літературний редактор **Ганна Скрипка**.
Комп'ютерний набір **Ганна Скрипка**.

Верстка, дизайн **Оксана Кисленко**.

Надруковано та зверстано на замовлення
ГО "Товариство "Чернігівське земляцтво"
у КП "Редакція журналу
"Дім, сад, город".
Тираж 800.